МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Приймальною комісією
Харківська державна академія
дизайну і мистецтв
«02» березня 2026 р.,
протокол №
В.о. голови приймальної комісії
Владислав КУТАТЕЛАДЗЕ

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
з іноземної (української) мови
для здобуття освітньо-наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальностей:

В2 Дизайн ОНП Дизайн

В4 Образотворче мистецтво та реставрація ОНП Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація

Харків – 2026

Пояснювальна записка

Програма базується на вимогах і змісті Єдиної типової навчальної програми з української мови для студентів-іноземців основних факультетів нефілологічного профілю вищих навчальних закладів України III–IV рівнів акредитації / За редакцією О.Н. Тростинської, Н.І. Ушакової. Київ, 2008. Метою вступного випробування з української мови як іноземної є виявлення компетентностей, якими володіє кандидат на вступ до аспірантури для підготовки на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальностей: В2 Дизайн ОНП Дизайн; В4 Образотворче мистецтво та реставрація ОНП Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

Завдання спрямовані на перевірку рівня компетентностей вступників відповідно до Стандарту державної мови «Українська мова як іноземна. Рівні загального володіння А1–С2» (Київ: Національна комісія зі стандартів державної мови, 2024. 138 с.) https://mova.gov.ua/diyalnist-i-proyekti/termini/standart-derzhavnoi-movy-ukrainska-mova-iak-inozemna-rivni-zahalnoho-volodinnia-a1-s2.

Структура екзаменаційного білету

Оцінювання здійснюється за 200-бальною шкалою.

Завдання 1. *Читання та розуміння тексту.* Читання тексту (обсяг 1800-2000 друкованих знаків). Запропонований текст потрібно прочитати, розділити на смислові частини, виділити в кожній ключову інформацію і виписати її. Переказати стисло текст, послуговуючись виписаною інформацією.

Під час виконання цього завдання оцінюється рівень сформованості компетенції в читанні, а саме розуміння загального змісту неадаптованого тексту; розуміння теми та комунікативної мети тексту, дотичного до певної сфери діяльності та зацікавлень; позицію автора тексту і зроблені

висновки; уміння досить швидко переглядати друковані тексти значного обсягу (один або кілька) для того, щоб вибрати лише потрібну інформацію; виділяти деталі тексту, окремі факти та зв'язок між ними.

Завдання 2. *Письмо та граматика.* Завдання передбачає виявлення у вступників уміння написати зрозумілий текст на теми з кола власних наукових зацікавлень (обсяг 150 – 200 слів) із належним послідовним плануванням та поділом на абзаци (наприклад, твір-опис про прочитану книжку чи наукову статтю з галузі дизайну або образотворчого мистецтва з переказом позиції автора та власним коментарем).

Під час виконання цього завдання оцінюється застосовування мовних засобів організації писемного тексту (вислови переліку, уточнення, наголошування на важливості тощо); використання на письмі мовних засобів висловлення власної позиції (вставні слова), мовні засоби передавання додаткової чи супровідної до основної інформації (вставлені конструкції).

Завдання 3. *Говоріння (співбесіда).* Обсяг висловлювання – мінімум 15 речень. Завдання передбачає співбесіду за запропонованою темою (теми надані нижче).

Під час вступного випробування вступники повинні продемонструвати: уміння розпізнавати й використовувати граматично правильні мовні форми, зрозуміло висловитися, не відчуваючи обмежень у лексиці чи граматичних засобах, володіння достатнім діапазоном мовленнєвих стратегій, щоб описати явища чітко, виразити власну і покликатися на чужу думку, розвинути аргументацію без помітних труднощів щодо пошуку слів, використавши складні синтаксичні форми.

Додаткові питання ставляться вступникові за необхідності уточнити ті чи інші відомості.

Орієнтовний тематичний каталог для підготовки до співбесіди

1. **Дизайн:** відомі дизайнери і дизайнерки сучасності, їх роль і внесок в організацію навколишнього предметного середовища та в гармонізацію внутрішнього світу людини; зв'язок дизайну із пластичними мистецтвами: скульптурою, живописом, архітектурою, орнаментикою тощо.

2. **Наука і техніка**: розвиток науки і техніки; наукові відкриття; винаходи, що змінили світ; штучний інтелект у науці і мистецтві.

3. **Образотворче мистецтво**: актуальні тенденції розвитку сучасного образотворчого мистецтва, основні напрями в образотворчому мистецтві XX століття; вплив розвитку інноваційних технологій на сучасне образотворче мистецтво

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Мінімальний бал – 152.

Знання кожного вступника до аспірантури оцінюються як сума балів за три завдання. Вступник повинен продемонструвати упевнене володіння українською мовою у професійних і наукових цілях, зокрема уміння читати та реферувати наукові тексти, сприймати різножанрові тексти та мати навички письмового відтворення основної інформації тексту, чітко і послідовно викладати свою думку відповідно до комунікативної ситуації, володіти орфографічними, орфоепічними, фонетичними, лексичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної української мови.

Зверніть увагу: Під час виконання завдань 1 і 2 обов'язковим є **дотримання принципів академічної доброчесності**. Текст має бути **самостійно написаним**, плагіат або автоматично згенерований контент не допускається.

Розподіл балів:

Назва і номер завдання	Критерії оцінювання завдання	Загальний бал
Типове завдання № 1. *Читання та реферування тексту, пов'язаного із обраним фахом*	Вступник вільно читає і реферує науковий текст; аналізує і виділяє основну інформацію, уміє на основі прочитаного створювати власний текст.	**58-60 балів**
	Вступник демонструє дуже добрий рівень оглядово-реферативно читання наукового тексту; вміє аналізувати і виділяти основну інформацію, на основі прочитаного створює власний текст, допустивши окремі несуттєві погрішності.	**55-57 балів**
	Вступник продемонстрував добрий рівень оглядово-реферативного читання наукового тексту; вміє аналізувати і виділяти основну інформацію, уміє на основі прочитаного створювати власний текст, допустивши окремі погрішності.	**51-54 балів**
	Вступник оглядово-реферативно читає науковий текст; аналізує і виділяє основну інформацію, уміє на основі прочитаного створювати власний текст за допомогою словника.	**45-50 балів**
	Вступник оглядово-реферативно читає науковий текст; аналізує і виділяє основну інформацію, уміє на основі прочитаного створювати власний текст переважно за допомогою словника.	**30-44 балів**
	Вступник не володіє вмінням оглядово-реферативного читання наукового тексту; не вміє аналізувати і виділяти основну інформацію, не володіє мовними і мовленнєвими уміннями і навичками, необхідними для створення власного тексту на основі прочитаного	**Менше 30 балів**
Типове	Написаний текст добре структурований,	

завдання № 2. *Писемне мовлення. Написання тексту обсягом 150 – 200 слів*	вступник використовує складні синтаксичні конструкції; контрольовано й усвідомлено вживає граматичні структури та засоби міжфразового зв'язку; обирає мовні виражальні засоби відповідно до мети та стилю тексту; використовуються лексичні та графічні засоби передавання прямої, невласне прямої, непрямої мови; використовуються необхідні лексичні (узагальнювальні слова) та графічні (розділові знаки) засоби оформлення однорідних членів речення на письмі.	**78-80 балів**
	Написаний текст добре структурований, однак вступник обмежено використовує складні синтаксичні конструкції; обирає мовні виражальні засоби відповідно до мети та стилю тексту; у тексті є лексичні та графічні огріхи при передаванні прямої, невласне прямої, непрямої мови.	**70-77 балів**
	Написаний текст належним чином не структурований, обмежено використовуються складні синтаксичні конструкції; у тексті є лексичні та графічні огріхи.	**65-69 балів**
	Написаний текст менше зазначеного обсягу, вступник не використовує складні синтаксичні конструкції; однак мовні виражальні засоби відповідають меті та стилю тексту; наявні лексичні та графічні помилки.	**55-64 балів**
	Написаний текст менше зазначеного обсягу, не структурований, має суттєві лексичні та графічні помилки.	**40-54 балів**
Типове завдання № 3. *Усне мовлення.*	Достатність обсягу для розкриття теми, відповідність змісту до теми, повне розкриття із демонстрацією високого лексичного запасу, різноманітність вжитих структур, моделей, наявність до 3-х помилок, які не впливають на розуміння	**60-55**

	висловлювання. Обсяг – мінімум 15 речень	
	Достатність обсягу для розкриття теми, відповідність змісту до теми, повне розкриття із демонстрації достатнього лексичного запасу, різноманітність вжитих структур, наявність до 5-х помилок, які не впливають на розуміння висловлювання. Обсяг – мінімум 12 речень	**54-50**
	Посередній обсяг для розкриття теми, посередня відповідність змісту до теми, часткове розкриття змісту із демонстрацією посереднього лексичного запасу, різноманітність вжитих структур, наявність до 7 помилок, які частково впливають на розуміння висловлювання. Обсяг – мінімум 10 речень.	**49-45**
	Недостатність обсягу для розкриття теми, часткова відповідність змісту до теми, неповне розкриття із демонстрації невисокого лексичного запасу, відсутня різноманітність вжитих структур, моделей, наявність помилок, які суттєво впливають на розуміння висловлювання. Обсяг – 7 речень і менше.	**44-30**
	Вступник не може висловити власну думку, використовує речення та фрази, не пов'язані між собою. Текст позбавлений логіки та послідовності. Тему зовсім не розкрито. Використаний словниковий запас недостатній для формулювання зв'язного висловлювання, граматичні конструкції не відповідають необхідному для здобуття вищої освіти рівню. Вступник допустив 10 і більше мовленнєвих помилок, через що зрозуміти відповідь неможливо.	**Менше 30 балів**
Загальний бал:		**200 балів**

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Микитюк О.Р. Сучасна українська мова: самобутність, система, норма: навч. посібник. Львів 2020.

2. Тимощук І.О., Михайлова Є.В., Микитин І.С. Практикум з граматики української мови як іноземної [електронне видання]. Рівне 2021. https://ep3.nuwm.edu.ua/22087/1/посібник%20НУВГП%20випр_1.pdf

Словники

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.). К.-Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005.

2. Дизайн і ергономіка: українсько-англійський термінологічний словник. Харків: ХДАДМ, 2021.

3. Словник з дизайну і ергономіки. Київ: НТМТ, 2009.

4. Словник української мови [Текст]: у 20 т. / НАН України, Укр. мов.-інформ. фонд. К.: Наукова думка, 2010.

5. Український правопис [Електронний ресурс]. 2019. URL : https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf

Завідувач кафедри
міжкультурної комунікації в
креативних індустріях

Тетяна ЄРМАКОВА